

Handleiding

Documentatie

UNIE VAN BEROEPSPENSIENFONDSEN

Inleiding

Compliance is relatief nieuw in de pensioensector en er zijn nog weinig hulpmiddelen voorhanden om compliance in te bedden in uw organisatie. Om die reden hebben de koepels van pensioenfondsen (VB, Opf en UVB) een initiatief ontplooid met als doel om kennis en bewustzijn bij de leden van de pensioenkoepels te vergroten en om eenvoudige en hanteerbare hulpmiddelen in de vorm van voorbeelddocumenten te verstrekken. Het initiatief is uitgemond in een project, waarbij een stuurgroep en een werkgroep in het leven zijn geroepen. Een afvaardiging van de leden van de pensioenkoepels heeft plaatsgenomen in deze groepen. Binnen het project komen vier aandachtsgebieden aan de orde:

1. Strategie en Governance (voltooid)
2. Rapportage en Monitoring (voltooid)
3. Business (voltooid)
4. Mensen

Het eerste aandachtsgebied, Strategie en Governance, is als onderdeel van dit project reeds gerealiseerd en heeft de basis gevormd voor het programma van de Compliance Themadagen op 9 en 26 september 2008. Hierbij ging het voornamelijk om het inrichten van de compliancefunctie en de benodigdheden daarvoor. De volgende aandachtsgebieden, Rapportage, Monitoring en het aandachtsgebied, Business (hoe kun je anticiperen op veranderingen in wet- en regelgeving), komen tijdens de huidige themadagen aan de orde, waarbij het gaat om procedures en het vertalen van wet- en regelgeving naar bedrijfsprocessen. Het laatste aandachtsgebied gaat in op de menselijke aspecten van compliance: hoe bevordert u een cultuur waarin mensen zich bewust zijn van compliance-risico's en waarbinnen mensen elkaar durven aan te spreken op aspecten van integriteit?

Tijdens de Compliance Themadagen van de koepels van pensioenfondsen wordt u geïnformeerd en kan worden gediscussieerd over de onderwerpen die binnen de stuurgroep en de werkgroep aan de orde zijn geweest. Daarnaast hebt u documentatie overhandigd gekregen die u op weg kan helpen bij het rapporteren over en het monitoren van compliance.

Kortom, met de bijeenkomst en het uit te reiken materiaal hopen we u een handreiking te doen bij de keuzes waar u voor staat en de beslissingen die u moet nemen als het gaat om de inrichting en/of professionalisering, de inbedding, het monitoren en het rapporteren van/over compliance. Na deze themabijeenkomst gaan de stuurgroep en de werkgroep door met het ontwikkelen van ondersteunend materiaal voor de volgende aandachtsgebieden en wordt nagegaan op welke manier dit materiaal het best onder de aandacht van pensioenfondsbestuurders en medewerkers van bestuursbureaus kan worden gebracht.

Documenten nader belicht

Incidentenregeling

Een incidentenregeling bevat een meldingsprocedure voor interne incidenten. Het betreft hier voorvallen waarbij de integere of beheerste bedrijfsvoering in het geding is. Voorbeelden hiervan zijn niet alleen fraude en diefstal, maar ook operationele incidenten, zoals Uniforme Pensioenoverzichten waarop de verkeerde rechten zijn weergegeven. De incidentenregeling bevat een procedure waarmee intern melding kan worden gedaan van dergelijke incidenten en waarmee incidenten op een eerlijke wijze worden afgehandeld.

Klokkenluiderregeling

Een klokkenluiderregeling bevat een meldingsprocedure voor interne incidenten waarbij het belang van de onderneming, van derden of de bescherming van de positie van de medewerker in het geding is (bijvoorbeeld omdat hij vreest dat een melding bij het eigen management

nadelige gevolgen kan hebben voor zijn positie of indien aan een eerdere melding door het management geen gevolg is gegeven). De klokkenluiderregeling bevat een procedure waarmee melding kan worden gedaan van deze misstanden en waarmee incidenten op een eerlijke wijze worden afgehandeld. Tevens bevat de klokkenluiderregeling waarborgen waarmee de medewerker die te goeder trouw melding maakt van een misstand beschermd wordt.

Regeling ongewenst gedrag op het werk

Een regeling ongewenst gedrag op het werk beoogt medewerkers bescherming te bieden tegen ongewenste omgangsvormen en kwetsend gedrag van andere medewerkers zoals seksuele intimidatie, agressie, geweld, discriminatie en pesten. Een regeling ongewenst gedrag op het werk bevat een procedure voor de rechtmatige behandeling van dergelijke klachten.

Rapportageformat

Het is van belang dat de Compliance Officer, of degene die hiervoor verantwoordelijk is, periodiek rapporteert over de stand van zaken met betrekking tot compliance aan het Bestuur van het pensioenfonds of aan de Raad van Bestuur van de uitvoeringsorganisatie zodat verantwoording kan worden afgelegd aan de toezichthouder, het pensioenfonds en de deelnemers. Het rapportageformat kan verschillen naar gelang de grootte van de organisatie. Voor kleine fondsen volstaat een beknopte rapportage, terwijl voor middelgrote tot grote fondsen en uitvoeringsorganisaties een uitgebreide rapportage beter op zijn plaats is. Het is aan te bevelen om de rapportage te laten ondertekenen door de Raad van Bestuur en de Compliance Officer.

Overzicht wet- en regelgeving

Het overzicht wet- en regelgeving biedt een leidraad en betreft de wettelijke aandachtsgebieden voor de organisatie. Tevens is een kopje zelfregulering opgenomen. Hieronder vallen de regels die de organisatie zichzelf oplegt. Aan de hand van het overzicht, dat overigens niet uitputtend is, kan het Bestuur van het pensioenfonds of de Raad van Bestuur van de uitvoeringsorganisatie samen met de Compliance Officer bepalen wat de aandachtsgebieden van compliance zijn en waar zijn werkzaamheden zich op zullen richten. Het is van belang om dit overzicht actueel te houden en een verantwoordelijke hiervoor te benoemen. Er is een beknopt overzicht beschikbaar gesteld en een meer uitgebreid overzicht waarin ook de onderliggende wet- en regelgeving is opgenomen.

Welke documenten zijn op uw organisatie van toepassing?

Pensioenfonds of uitvoeringsorganisatie

Of u nu pensioenfonds bent of uitvoeringsorganisatie, klein, middelgroot of groot, u zult over bepaalde documenten of waarborgen in uw organisatie moeten beschikken. Voor pensioenfondsen die alles hebben uitbesteed, dient een kanttekening geplaatst te worden.

Daarnaast dient u waarborgen in te richten om zeker te stellen dat:

- de uitvoeringsorganisatie beschikt over dergelijke regelingen;
- de uitvoeringsorganisatie aandacht besteedt aan de werking van deze regelingen; de uitvoeringsorganisatie kan zich daarbij bijvoorbeeld laten ondersteunen door een juridisch adviseur of op de hoogte worden gehouden van actuele wet- en regelgeving door een bureau dat hierin gespecialiseerd is;
- de uitvoeringsorganisatie rapporteert over incidenten die het Bestuur van het pensioenfonds aangaan.

De documenten zijn een eerste stap. Uiteraard dienen deze documenten vervolgens in de organisatie te worden geïmplementeerd middels processen en procedures. Het overzicht toont op welke wijze u dit kunt doen:

Toepassingsgebied Incidentenregeling, Klokkenluideregeling, Regeling ongewenst gedrag
De Incidentenregeling, de Klokkenluideregeling en de Regeling ongewenst gedrag zijn van toepassing op de 'verbonden personen' van het pensioenfonds of van de uitvoeringsorganisatie. Verbonden personen zijn:

- medewerkers, onafhankelijk van de duur waarvoor of de juridische basis waarop deze werkzaam zijn;
- degene die voor het pensioenfonds of de uitvoeringsorganisatie werkzaamheden verricht maar niet in dienst is;
- andere (categorieën) personen die zijn aangewezen door het Bestuur of de Raad van Bestuur.

Om te bepalen waar een verbonden persoon terecht kan om een bepaald incident te melden, treft u in de bijlage een besliswijzer aan.

Vragen of opmerkingen?

U kunt voor al uw vragen of opmerkingen terecht op de website van de Vereniging van Bedrijfstakpensioenfonds (www.vb.nl); de Unie van Beroepspensioenfonds (www.uvb.nl) en de Stichting voor Ondernemingspensioenfonds (www.opf.nl). Op deze website vindt u tevens onze emailadressen.

AANBEVELINGEN REGELINGEN

NB: Dit geldt zowel voor fondsen als voor uitvoeringsorganisaties	Gedragscode algemeen	Gedragscode insiders	Incidentenregeling	Klokkenluiderregeling	Regeling persoonsgericht onderzoek	Regeling ongewenst gedrag
	Doel: uitwerking integere bedrijfsvoering	Doel: regels ter voorkoming van marktmisbruik (gebruik van voorwetenschap over handel in financiële instrumenten, zoals aandelen)	Doel: 1. regels ter afhandeling van incidenten 2. regels ter verkrijging van inzicht in falende processen, niet-integer gedrag, zodat verbeteringen kunnen worden doorgevoerd	Doel: regels ter bescherming van de melder en ter bevordering van het melden van misstanden	Doel: richtlijnen voor de rechten en verplichtingen van zowel de onderneming als de onderzochte, ter waarborging van een zorgvuldig proces	Doel: regeling ter bescherming van de melder en de vertrouwenspersoon en ter bevordering van het melden van niet-integer gedrag en ter waarborging van een zorgvuldig proces
<p>Aanbevelingen voor het Bestuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementeren van en laten ondertekenen door alle medewerkers (rule based): is de Gedragscode <u>door alle</u> medewerkers (intern, extern) ondertekend? • Inrichten toezichthoudende functionaris: Compliance Officer die meldingen ontvangt en waar nodig goedkeurt/afwijst • Toezien op werking: worden meldingen ontvangen, worden zorgvuldige afwegingen gemaakt, rapporteert de Compliance Officer aan Bestuur/Directie? • Bewustwording: wordt de Gedragscode actief uitdragen aan medewerkers (presentaties van Management, presentaties van Compliance Officer, posters, e-learning of workshops met dilemma's/geboden/verboden)? Dit wordt verder uitgewerkt in de volgende themabijeenkomst 'Mensen' • Daadwerkelijk naleven van de Gedragscode: vertoont Management voorbeeldgedrag, worden sancties opgelegd en bekendgemaakt? • Indien werkzaamheden zijn uitbesteed: erop toezien dat de uitvoeringsorganisatie invulling geeft aan hierboven genoemde regelingen en hierover rapporteert 						

BESLISWIJZER MELDEN INCIDENTEN

